

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ПІВДЕННЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

15.04.2025 р.

Одеса

№ 65/43-рп/к

Справа № 65/41-10/2025

Про початок розгляду справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції

Адміністративна колегія Південного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши подання відділу досліджень і розслідувань в Миколаївській області від 09.04.2025 № 65-03/100-П та відповідні матеріали,

ВСТАНОВИЛА:

1. Предмет справи

- (1) Дії комунального підприємства «Новобузької міської ради «Добробут», які полягають у включенні податку на додану вартість у розмірі 20% до розрахунку-калькуляції тарифу на послуги з копання могили ручним способом (викопування могили ручним способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного напису та одноразове прибирання території біля могили), на підставі якого рішенням виконавчого комітету Новобузької міської ради від 24.05.2023 № 69 «Про затвердження тарифу на ритуальні послуги комунального підприємства Новобузької міської ради «Добробут» затверджено тариф на такі послуги, а також у його застосуванні.

2. Відповідач

- (2) Комунальне підприємство «Новобузької міської ради «Добробут» (далі – КП «Новобузької міської ради «Добробут») (ідентифікаційний код юридичної особи *«Інформація з обмеженим доступом»*); місцезнаходження юридичної особи за даними Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (далі - ЄДР): *«Інформація з обмеженим доступом»*).
- (3) Відповідно до відомостей, що містяться в ЄДР, додатковим видом діяльності КП «Новобузької міської ради «Добробут» за кодом *«Інформація з обмеженим доступом»*.
- (4) Згідно з пунктом 1.1. розділу 1 «Загальні положення» Статуту КП «Новобузької міської ради «Добробут», затвердженого в новій редакції рішенням Новобузької міської ради від 21.12.2021 № 383 «Про внесення змін до Статуту комунального підприємства «Новобузької міської ради «Добробут», КП «Новобузької міської ради «Добробут» створене Новобузькою міською радою відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» з метою здійснення господарської діяльності і вирішення соціально побутових проблем міста, засноване на комунальній власності територіальної громади міста Новий Буг. Засновником підприємства є Новобузька міська територіальна громада в особі Новобузької міської ради, котра є органом управління майном та уповноважує підприємство забезпечити ефективне використання комунального майна.

- (5) Відповідно до пункту 1.2. розділу 1 «Загальні положення» Статуту КП «Новобузької міської ради «Добробут» є юридичною особою, статус якої набирає з моменту державної реєстрації, має самостійний баланс, розрахунковий та інші рахунки в установах банків, круглу печатку зі своїм найменуванням, кутовий та інші штампи, бланки, інші реквізити. Має право від свого імені укладати договори, майнові та особисті немайнові права та виконувати обов'язки, бути позивачем та відповідачем у суді, господарському та третейському судах.
- (6) Згідно з підпунктом 2.3.50. пункту 2.3. розділу 2 «Предмет та мета діяльності» Статуту КП «Новобузької міської ради «Добробут» підприємство здійснює такий вид діяльності, як організування поховань і надання суміжних послуг.
- (7) Отже, КП «Новобузької міської ради «Добробут», надаючи ритуальні послуги на платній основі, здійснює господарську діяльність та у розумінні абзацу шістнадцятого частини першої статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є суб'єктом господарювання.

3. Процесуальні дії

- (8) Південним міжобласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) на виконання доручення Голови Антимонопольного комітету України від 08.01.2025 № 13-01/6 (вх. № 65-01/18К від 09.01.2025) здійснюється державний контроль за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції у сфері ритуальних послуг в межах Миколаївської області.
- (9) З метою забезпечення виконання покладених на Відділення завдань, керуючись статтями 3, 7, 17, 22, 22¹ Закону України «Про Антимонопольний комітет України», пунктами 3, 8 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482, на адресу Новобузької міської ради направлено вимогу від 27.01.2025 № 65-02/330е про надання інформації, на яку листом від 12.02.2025 № 329-02.12 (вх. № 65-01/432 від 17.02.2025) надано інформацію (пояснення, копії документів).
- (10) На адресу КП «Новобузької міської ради «Добробут» направлено вимогу від 19.02.2025 № 65-02/782е про надання інформації, на яку листом від 27.02.2025 № 78 (вх. № 65-01/805 від 20.03.2025) надано інформацію (пояснення, копії документів).

4. Нормативно-правове регулювання

- (11) Організація надання ритуальних послуг в Україні врегульована, зокрема:
 - Законом України «Про поховання та похоронну справу» (далі - Закон);
 - Наказом Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства від 19.11.2003 № 193 «Про затвердження нормативно-правових актів щодо реалізації Закону України «Про поховання та похоронну справу», зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 08.09.2004 за № 1110/9709, яким затверджено:
 - Типове положення про ритуальну службу в Україні (далі - Типове положення);
 - Необхідний мінімальний перелік окремих видів ритуальних послуг зареєстрований в Міністерстві юстиції України 08.09.2004 за № 1111/9710 (далі - Необхідний мінімальний перелік послуг);
 - Необхідний мінімальний перелік вимог щодо порядку організації поховання і ритуального обслуговування населення, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 08.09.2004 за № 1112/9711 (далі - Необхідний мінімальний перелік вимог);
 - Порядок утримання кладовищ та інших місць поховань, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 08.09.2004 за № 1113/9712 (далі - Порядок);
 - Єдиною методикою визначення вартості надання громадянам необхідного мінімального переліку окремих видів ритуальних послуг, реалізації предметів ритуальної належності,

затвердженою наказом Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства від 19.11.2003 № 194, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 18.03.2004 за № 338/8937 (далі - Єдина методика).

- (12) У статті 2 Закону наведені терміни, які вживаються в такому значенні, зокрема: місце поховання - кладовище, крематорій, колумбарій або інша будівля чи споруда, призначена для організації поховання померлих (абзац третій); могила - місце на кладовищі, у крематорії, колумбарії або в іншій будівлі чи споруді, призначеній для організації поховання померлих, де похована труна з тілом померлого чи урна з прахом (абзац п'ятий); поховання померлого - комплекс заходів та обрядових дій, які здійснюються з моменту смерті людини до поміщення труни з тілом або урни з прахом у могилу або колумбарну нішу, облаштування та утримання місця поховання відповідно до звичаїв та традицій, що не суперечать законодавству (абзац двадцятий); ритуальні послуги - послуги, пов'язані з організацією поховання та облаштуванням місця поховання. (абзац двадцять третій).
- (13) Відповідно до статті 12 Закону особа, яка зобов'язалася поховати померлого, на підставі свідоцтва про смерть звертається, згідно із статтею 8 цього Закону до сільського голови або ритуальної служби з приводу укладення відповідного договору-замовлення на організацію та проведення поховання. Ця особа має право вибирати виконавців послуг серед суб'єктів господарської діяльності, які уклали договори із сільським головою або ритуальною службою про надання цих послуг.
- (14) Згідно з частиною першою статті 9 Закону ритуальні служби - спеціалізовані комунальні підприємства, що створюються органами місцевого самоврядування в порядку, встановленому законом, з метою здійснення організації поховання померлих і надання ритуальних послуг, передбачених необхідним мінімальним переліком окремих видів ритуальних послуг, реалізації предметів ритуальної належності, передбаченим пунктом 2 частини другої статті 8 цього Закону.
- (15) Згідно з пунктом 3 Типового положення ритуальна служба здійснює організацію поховання померлих і надання ритуальних послуг відповідно до статей 9, 10, 12 Закону.
- (16) Виходячи із пункту 4 Типового положення, основними завданнями ритуальної служби в Україні є: здійснення організації поховання померлих і надання передбачених необхідним мінімальним переліком окремих видів ритуальних послуг та ритуальних послуг, не передбачених цим переліком, а також реалізація предметів ритуальної належності.
- (17) Відповідно до пункту 5 Типового положення ритуальна служба відповідно до покладених на неї завдань зобов'язана, зокрема, укладати договори-замовлення на організацію та проведення поховання; організувати поховання померлих згідно з договорами-замовленнями; організувати виконання роботи з благоустрою місць поховань відповідно до кошторису; забезпечувати функціонування місць поховань відповідно до порядку, визначеного відповідним виконавчим органом сільської, селищної та міської ради, згідно зі статтею 23 Закону.
- (18) Ритуальні послуги надаються за плату згідно з договором-замовленням, крім випадків, передбачених законом (частина друга статті 12 Закону).
- (19) Відповідно до частини шостої статті 12 Закону вартість послуг та предметів ритуальної належності визначається на принципах:
- доступності для кожного громадянина і рівності правових гарантій;
 - визначення економічної обґрунтованості, планово-розрахункової собівартості та рентабельності - при затвердженні ціни;
 - відповідальності виконавчих органів сільських, селищних та міських рад та органів виконавчої влади за встановлені ними ціни;
 - відкритості, доступності та прозорості структури ціни;
 - оплати тільки тих послуг, що відповідають вимогам нормативно - правових актів.
- (20) Згідно зі статтею 10 Закону надання ритуальних послуг відповідно до необхідного мінімального переліку окремих видів ритуальних послуг, передбаченого пунктом 2 частини другої статті 8 цього Закону, здійснюється ритуальними службами або за договором

суб'єктами господарювання інших форм власності. Вартість таких послуг встановлюється в порядку і в межах, встановлених законодавством, виконавчим органом сільської, селищної, міської ради. Надання ритуальних послуг, не передбачених зазначеним переліком, а також виготовлення предметів ритуальної належності здійснюється за цінами, встановленими за згодою сторін.

- (21) До Необхідного мінімального переліку послуг включено такі послуги:
- оформлення договору-замовлення на організацію та проведення поховання;
 - оформлення свідоцтва про поховання;
 - копання могили (викопування могили ручним або механізованим способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили);
 - монтаж та демонтаж намогильної споруди при організації підпоховання в існуючу могилу;
 - кремація тіл померлих;
 - поховання та підпоховання урни з прахом померлих у колумбарну нішу, в існуючу могилу, у землю;
 - зберігання урн з прахом померлих у крематорії;
 - організація відправлення труни з тілом чи урни з прахом померлого за межі України;
 - запаювання оцинкованої труни;
 - замощення урни з прахом померлого в колумбарну нішу.
- (22) Механізм формування вартості та економічно обґрунтованих тарифів (цін) на ритуальні послуги, предмети ритуальної належності для суб'єктів господарювання різних форм власності, а також механізм розрахунку вартості надання громадянам необхідного мінімального переліку окремих видів ритуальних послуг визначає Єдина методика (пункт 1.1. глави 1 Єдиної методики).
- (23) Пунктом 2.1. глави 2 Єдиної методики визначено, що формування вартості послуг надання громадянам необхідного мінімального переліку окремих видів ритуальних послуг, реалізації предметів ритуальної належності здійснюється з урахуванням розрахунків обсягів надання ритуальних послуг та реалізації предметів ритуальної належності, планових витрат, визначених на підставі державних, галузевих нормативів витрат матеріалів, техніко-економічних розрахунків та кошторисів, ставок податків і зборів (обов'язкових платежів).
- (24) Пунктом 2.3. глави 2 Єдиної методики передбачено:
- планування витрат здійснюється нормативним методом. Розмір витрат за кожною статтею визначається на підставі державних та галузевих нормативів, а також відповідно до прийнятих на підприємстві норм використання палива, електроенергії, матеріалів, норм та розцінок з оплати праці, нормативів витрат на управління і обслуговування виробництва та інших норм витрат;
 - при невідповідності державних або галузевих норм витрат матеріальних, трудових та фінансових ресурсів розрахунковим нормам, які відображають особливості діяльності окремого підприємства, використовуються розрахункові норми, які затверджуються наказом директора підприємства;
 - статті витрат, за якими неможливе їх об'єктивне нормування, плануються з урахуванням фактичних витрат за попередній рік, кошторисів цих витрат на плановий період або інших розрахунків;
 - до вартості ритуальних послуг та виготовлення предметів ритуальної належності включається плановий прибуток та податок на додану вартість, крім переліку послуг з поховання та постачання ритуальних товарів державними та комунальними службами, визначеного підпунктом 197.1.10 пункту 197.1 статті 197 розділу V Податкового кодексу України, за винятком операцій з постачання послуг з поховання та кремації трупів тварин і пов'язаної з цим діяльності.
- (25) Підпунктом 197.1.10 пункту 197.1 статті 197 розділу V Податкового кодексу України визначено перелік операцій, звільнених від оподаткування у сфері послуг з поховання та

постачання ритуальних товарів державними та комунальними службами, до якого серед іншого, входять послуги з копання могили.

- (26) Ураховуючи зазначене, включення державними та комунальними службами податку на додану вартість в розмірі 20% до складових вартості ритуальних послуг, зокрема, послуг з копання могили суперечить вимогам чинного законодавства України у сфері поховання.

5. Визначення монопольного становища суб'єкта дослідження на ринку

- (27) Відповідно до вимог Закону України «Про захист економічної конкуренції», Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 №49-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за №317/6605 (далі - Методика), Відділенням проведено аналіз ринку ритуальних послуг, зокрема, послуг з копання могили (викопування могили ручним способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили).

- (28) Відповідно до пункту 2.2 Методики при здійсненні даного дослідження використовуються ті етапи визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання, що відповідають фактичним обставинам.

4.1. Визначення об'єкта аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища

- (29) Відповідно до пункту 3.1 Методики об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який (які) випускається(ються), постачається(ються), продається(ються), придбавається(ються) (використовується(ються), споживається(ються) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

4.1.1. Суб'єкт господарювання

- (30) Згідно з пунктом 3.4 Методики визначення складу групи суб'єктів господарювання здійснюється шляхом установлення переліку незалежних суб'єктів господарювання, до складу яких входить суб'єкт (суб'єкти) господарювання, що випускає(ють), постачає(ють), продає(ють), придбаває(ють), споживає(ють), використовує(ють) конкретний товар (продукцію, роботи, послуги).

- (31) Об'єктом аналізу є КП «Новобузької міської ради «Добробут» – суб'єкт господарювання, який надає послуги з копання могили (викопування могили ручним способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили). Викопування могили механізованим способом не здійснювалося КП «Новобузької міської ради «Добробут» в досліджуваній період часу.

4.1.1.2. Конкретний товар (продукція, товари, послуги), який випускається, постачається, придбавається (використовується, споживається) цим суб'єктом господарювання

- (32) Об'єктом аналізу є послуги з копання могили (викопування могили ручним способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили).

4.2. Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище.

4.2.1. Перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання.

- (33) Відповідно до пункту 4.1 Методики перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з товарів (товарних груп), які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців

(постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).

- (34) Статтею 2 Закону визначено, що ритуальні послуги - послуги, пов'язані з організацією поховання та облаштуванням місця поховання.
- (35) Відповідно до статті 12 Закону особа, яка зобов'язалася поховати померлого, на підставі свідоцтва про смерть звертається згідно із статтею 8 цього Закону до сільського голови або ритуальної служби з приводу укладення відповідного договору-замовлення на організацію та проведення поховання. Ця особа має право вибирати виконавців послуг серед суб'єктів господарської діяльності, які уклали договори із сільським головою або ритуальною службою про надання цих послуг.
- (36) Виконавець може надавати ритуальні послуги, визначені необхідним мінімальним переліком окремих видів ритуальних послуг. Цей перелік затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства (частина третя статті 12 Закону).
- (37) Відповідно до Необхідного мінімального переліку послуг, до такого переліку послуг належать і послуги з копання могили (викопування могили ручним або механізованим способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили).
- (38) Альтернативою опускання труни з тілом померлого в могилу, а відповідно надання послуг з копання могили, може бути кремація - та, у подальшому, поховання, підпоховання, замощення урни з прахом померлих у колумбарну нішу, в існуючу могилу, у землю, розвіювання праху померлого.
- (39) З огляду на те, що в Новобузькій міській територіальній громаді відсутній крематорій, а також те, що певна категорія громадян може мати релігійні та інші морально-етичні переконання, пов'язані з неприпустимістю застосування кремації, та, у подальшому, поховання, підпоховання урни з прахом померлих у колумбарну нішу, в існуючу могилу, у землю, розвіювання праху померлого, Послуги з копання могили не є взаємозамінними з послугами кремації та, у подальшому, послугами з копання могил для поховання та підпоховання, урни з прахом померлих у колумбарну нішу, в існуючу могилу, у землю, замощення урни з прахом померлого в колумбарну нішу, розвіювання праху померлого, оскільки суперечать їх сутності.

4.2.2. Ціна

- (40) Відповідно до частини першої статті 191 Господарського кодексу України (далі – ГК України) державні регульовані ціни запроваджуються Кабінетом Міністрів України, органами виконавчої влади, державними колегіальними органами та органами місцевого самоврядування відповідно до їх повноважень у встановленому законодавством порядку.
- (41) Частиною першою статті 10 Закону України «Про ціни і ціноутворення» визначено, що суб'єкти господарювання під час провадження господарської діяльності використовують вільні ціни та державні регульовані ціни.
- (42) Згідно зі статтею 10 Закону надання ритуальних послуг відповідно до необхідного мінімального переліку окремих видів ритуальних послуг, передбаченого пунктом 2 частини другої статті 8 цього Закону, здійснюється ритуальними службами або за договором суб'єктами господарювання інших форм власності. Вартість таких послуг встановлюється в порядку і в межах, встановлених законодавством, виконавчим органом сільської, селищної, міської ради. Надання ритуальних послуг, не передбачених зазначеним переліком, а також виготовлення предметів ритуальної належності здійснюється за цінами, встановленими за згодою сторін.
- (43) Відповідно до частини другої статті 12 Закону ритуальні послуги надаються за плату згідно з договором-замовленням, крім випадків, передбачених законом.
- (44) Новобузькою міською радою листом від 12.02.2025 № 329-02.12 (вх. № 65-01/432 від 17.02.2025) та КП «Новобузької міської ради «Добробут» - листом від 27.02.2025 № 78 (вх. № 65-01/805 від 20.03.2025) надано копію рішення виконавчого комітету Новобузької

міської ради від 24.05.2023 № 69 «Про затвердження тарифу на ритуальні послуги комунального підприємства Новобузької міської ради «Добробут», пунктом 1 якого для КП «Новобузької міської ради «Добробут» затверджено тарифи на ритуальні послуги згідно з Необхідним мінімальним переліком послуг.

- (45) КП «Новобузької міської ради «Добробут» зазначило у вказаному вище листі, що надання послуг з поховання проводиться згідно з калькуляцією, затвердженою рішенням виконавчого комітету Новобузької міської ради від 24.05.2023 № 69, подорожніх листів на транспортування тіла.
- (46) Отже, кінцеві споживачі не мають можливості впливу на ціну, зокрема, послуг з копання могили (викопування могили ручним способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили), у тому числі під час врегулювання договірних відносин, оскільки тарифи на такі послуги встановлює орган місцевого самоврядування, зокрема, виконавчий комітет Новобузької міської ради.
- (47) Послуги з копання могили (викопування могили ручним способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили) надаються КП «Новобузької міської ради «Добробут» на платній основі, як передбачено частиною другою статті 12 Закону, а отже є товаром, щодо якого визначається становище даного суб'єкта господарювання на ринку.

4.2.3. Перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів)

- (48) Відповідно до пункту 4.2. Методики визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється, виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.
- (49) Учасниками ринку послуг з копання могили (викопування могили ручним способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили) є:
- надавач (виконавець) послуг;
 - суб'єкт господарювання, який надає послуги з копання могили (викопування могили ручним способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили);
 - замовник послуги - виконавець волевиявлення померлого або особа, яка зобов'язалась поховати померлого.
- (50) Суб'єкт господарювання, який надає ритуальні послуги на території Новобузької міської територіальної громади, у тому числі послуги з копання могили (викопування могили ручним способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили) – КП «Новобузької міської ради «Добробут».
- (51) Пунктом 1 рішення виконавчого комітету Новобузької міської ради від 24.05.2023 № 70 «Про затвердження Положення «Про порядок функціонування кладовищ та правил поховання на території Новобузької територіальної громади Миколаївської області» (далі – Рішення № 70) затверджено Положення «Про порядок функціонування кладовищ та правил поховання на території Новобузької територіальної громади Миколаївської області» (далі - Положення).
- (52) Пунктом 2 Рішення № 70 уповноважено директора комунального підприємства «Новобузької міської ради «Добробут», керуючись даним Положенням, видавати дозволи на поховання відповідно до звернень замовників.
- (53) Відповідно до абзацу другого розділу I «Правова основа» Положення даний Порядок розроблений відповідно до Закону України «Про поховання та похоронну справу», Порядку утримання кладовищ та інших місць поховань, Типового положення про ритуальну службу в Україні, Необхідного мінімального переліку вимог щодо порядку організації поховання і ритуального обслуговування населення, Необхідного мінімального переліку окремих видів

ритуальних послуг. Дане Положення діє на всій території Новобузької територіальної громади.

- (54) Згідно з пунктом 3.1. розділу III «Організація ритуального обслуговування» Положення організація, будівництво, утримання в належному стані та охорона місць поховань, відведення земельних ділянок для поховань покладається на КП «Новобузької міської ради «Добробут». Надання послуг з прибирання та поховання на кладовищах території громади здійснюється працівниками КП «Новобузької міської ради «Добробут» за рахунок коштів замовника.
- (55) Відповідно до пункту 6.6. розділу VI «Порядок поховання» Положення оформлення замовлень на поховання виконує КП «Новобузької міської ради «Добробут».
- (56) Отже, КП «Новобузької міської ради «Добробут» є спеціалізованим комунальним підприємством, яке на території Новобузької міської територіальної громади виконує функції ритуальної служби у розумінні статті 9 Закону.

4.3. Визначення товарних меж ринку

- (57) У пункті 1.3 Методики визначено, що:
- ринок товару (товарний ринок) - сфера обороту товару (взаємозамінних товарів), на який протягом певного часу і в межах певної території є попит і пропозиція;
 - товарні межі ринку - товар (товарна група), сукупність схожих, однорідних предметів господарського обороту, в межах якої споживач за звичайних умов може перейти від споживання певного виду предметів господарського обороту до споживання іншого.
- (58) Відповідно до пункту 5.1 Методики, товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (59) Послуги з копання могили (викопування могили ручним способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили) не мають взаємозамінних товарів, оскільки відсутні товари, подібні за призначенням, умовами, споживчими властивостями тощо.
- (60) Товарними межами ринку є послуги з копання могили (викопування могили ручним способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили).

4.4. Визначення територіальних (географічних) меж ринку.

- (61) Відповідно до пункту 6.1 Методики територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів товарної групи) є неможливим або недоцільним.
- (62) Визначальним фактором при встановленні території надання послуг з копання могили є обрання замовником (особою, яка зобов'язалась поховати померлого) місця поховання.
- (63) Характерною особливістю ринку послуг з копання могили (викопування могили ручним способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили) є наявність суб'єкта господарювання, який надає такі послуги, та відведеної в установленому законом порядку земельної ділянки - кладовища.
- (64) За інформацією, наданою Новобузькою міською радою листом від 12.02.2025 № 329-02-12 (вх. № 65-01/432 від 17.02.2025), на території Новобузької міської територіальної громади знаходиться 17 діючих кладовищ та Братське кладовище:
- кладовище по вул. Софіївська 2,7га;
 - кладовище по вул. Гребеннікова 2,3га;
 - кладовище по вул. Київська 1,3га;
 - кладовище по вул. Ковпака (біля РЕМ) 0,68га;
 - кладовище по вул. Ковпака 1,5га;
 - кладовище (територія ХТЗ) 1,65га;
 - кладовище в с. Загальна Користь 1,2га;

- кладовище в с. Новосілля 1,6га; кладовище в с. Петрівка 1,4га;
- кладовище в с. Добра Воля 0,9 га;
- кладовище в с. Станційне 1,1 га;
- кладовище в с. Новоантонівка 0,9 га;
- кладовище в с. Розанівка 1,6 га;
- кладовище в с. Новомихайлівка 1,45га;
- кладовище в с. Новодмитрівка 1,5 га;
- кладовище в с. Григорівка 2,5га;
- кладовище в с. Анастасівка 1,5 га.

- (65) Суб'єкт господарювання, який протягом 2023-2024 років та січня 2025 року на підставі укладених з Новобузькою міською радою договорів здійснював обслуговування та забезпечував благоустрій кладовищ – КП «Новобузької міської ради «Добробут» (*«Інформація з обмеженим доступом»*, код ЄДРПОУ *«Інформація з обмеженим доступом»*).
- (66) КП «Новобузької міської ради «Добробут» є єдиним суб'єктом господарювання, який надає послуги з копання могили (викопування могили ручним способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили) на кладовищах, розташованих на території Новобузької міської територіальної громади, обслуговування та благоустрій яких здійснює КП «Новобузької міської ради «Добробут».
- (67) Здійснювати поховання померлих Новобузької міської територіальної громади на території кладовищ інших територіальних громад, які знаходяться на певній відстані, є економічно недоцільним, оскільки переміщення з одного населеного пункту в інший пов'язано з додатковими витратами коштів на транспортування, постмортальні послуги (зокрема, бальзамування, зберігання тіла, тощо) та витратами часу.
- (68) Ураховуючи наведене, територіальними (географічними) межами ринку послуг з копання могили (викопування могили ручним способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили) є територія Новобузької міської територіальної громади, в межах якої розташовані кладовища, обслуговування та благоустрій яких здійснює КП «Новобузької міської ради «Добробут».

4.5. Проміжок часу, стосовно якого має визначатися становище суб'єктів господарювання на ринку, - часові межі ринку.

- (69) Відповідно до пункту 7.1. Методики часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило - рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару зі сталою структурою.
- (70) У період з червня 2023 року по березень 2025 року на території Новобузької міської територіальної громади послуги з копання могили (викопування могили ручним способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили) надавало КП «Новобузької міської ради «Добробут» за тарифами, затвердженими рішенням виконавчого комітету Новобузької міської ради від 24.05.2023 № 69 «Про затвердження тарифу на ритуальні послуги комунального підприємства Новобузької міської ради «Добробут», яке є чинним.
- (71) Згідно з пунктом 3 цього рішення, воно набирає чинності з 01.06.2023.
- (72) У межах території Новобузької міської територіальної громади в період з червня 2023 року по березень 2025 року склад продавців (надавачів послуги) не змінювався, тобто, структура даного ринку є сталою.
- (73) Отже, часовими межами ринку послуг з копання могили (викопування могили ручним способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування

намогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили) визначено період з червня 2023 року по березень 2025 року.

4.6. Визначення потенційних конкурентів.

- (74) Відповідно до пункту 9.1 Методики потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання: які мають матеріально-технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості; які виготовляють товари (товарні групи), що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку; нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.
- (75) Згідно з частиною першою статті 10 Закону надання ритуальних послуг відповідно до необхідного мінімального переліку окремих видів ритуальних послуг, передбаченого пунктом 2 частини другої статті 8 цього Закону, здійснюється ритуальними службами або за договором суб'єктами господарювання інших форм власності.
- (76) Таким чином, потенційними конкурентами КП «Новобузької міської ради «Добробут» на ринку послуг з копання могили (викопування могили ручним способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили) можуть бути суб'єкти господарювання, які уклали договір із ритуальною службою чи сільським головою, як передбачено статтею 12 Закону, та мають відповідну матеріально-технічну базу, персонал, що володіє навичками у сфері поховання.
- (77) За інформацією, наданою Новобузькою міською радою листом від 12.02.2025 № 329-02.12) (вх. № 65-01/432 від 17.02.2025) та КП «Новобузької міської ради «Добробут» - листом від 27.02.2025 № 78 (вх. № 65-01/805 від 20.03.2025), протягом 2022-2025 років не укладались договори з суб'єктами господарювання, які бажали б надавати ритуальні послуги на території громади. Відмов з боку КП «Новобузької міської ради «Добробут» щодо укладання договорів про надання ритуальних послуг не було. Суб'єкт господарювання, який надає ритуальні послуги на території Новобузької міської територіальної громади – КП «Новобузької міської ради «Добробут». Листом від 27.02.2025 № 78 (вх. № 65-01/805 від 20.03.2025) КП «Новобузької міської ради «Добробут» повідомило, що має можливість і надає послуги по похованню померлих громадян та загиблих військовослужбовців.
- (78) У досліджуваний період часу КП «Новобузької міської ради «Добробут» не мало конкурентів на ринку послуг з копання могили (викопування могили ручним способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили).

4.7. Визначення бар'єрів для вступу на ринок

- (79) Відповідно до пункту 9.2. Методики бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців; адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).
- (80) Надання послуг з копання могили (викопування могили ручним способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили) може здійснюватися безпосередньо ритуальною службою або суб'єктами господарювання інших форм власності, які уклали договори з ритуальною службою або із сільським головою про надання цієї послуги.
- (81) Отже, бар'єрами вступу на ринок послуг з копання могили (викопування могили ручним способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили) є необхідність укладення договору про надання ритуальних послуг з ритуальною службою або сільським головою.

4.8. Ознаки монопольного (домінуючого) становища

- (82) Відповідно до абзацу другого частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо на цьому ринку у нього немає жодного конкурента.
- (83) Отже, в період з червня 2023 року по березень 2025 року становище КП «Новобузької міської ради «Добробут» на ринку послуг з копання могили (викопування могили ручним способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили) на території Новобузької міської територіальної громади, в межах якої розташовані кладовища, обслуговування та благоустрій яких здійснює КП «Новобузької міської ради «Добробут», мало ознаки монопольного (домінуючого) з часткою 100 %, оскільки КП «Новобузької міської ради «Добробут» на цьому ринку не мало жодного конкурента.

6. Обставини, які свідчать про наявність ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем

- (84) Відділення, здійснивши аналіз інформації, наданої Новобузькою міською радою листом від 12.02.2025 № 329-02-12 (вх. № 65-01/432 від 17.02.2025) та КП «Новобузької міської ради «Добробут» - листом від 27.02.2025 № 78 (вх. № 65-01/805 від 20.03.2025), встановило таке.
- (85) У період, зокрема, з червня 2023 року по березень 2025 року на території Новобузької міської територіальної громади послуги з копання могили (викопування могили ручним способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили) надавало КП «Новобузької міської ради «Добробут» за тарифом, встановленим рішенням виконавчого комітету Новобузької міської ради від 24.05.2023 № 69 «Про затвердження тарифу на ритуальні послуги комунального підприємства Новобузької міської ради «Добробут» (далі – Рішення № 69).
- (86) Пунктом 1 Рішення № 69 затверджено тариф на ритуальні послуги КП «Новобузької міської ради «Добробут» згідно з Необхідним мінімальним переліком окремих видів ритуальних послуг (додаток 1). В преамбулі даного рішення вказано про його прийняття виконавчим комітетом міської ради за результатами розгляду листа директора КП «Новобузької міської ради «Добробут» від 26.04.2023 про затвердження тарифу на ритуальні послуги, а саме копання могили ручним способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили.
- (87) Додатком 1 до Рішення № 69 є «Тариф на Необхідний мінімальний перелік окремих видів ритуальних послуг». Цей перелік складається з однієї послуги - «копання могили ручним способом (викопування могили ручним способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного напису та одноразове прибирання території біля могили)»; вартість послуги - 4 500 гривень за одну послугу.
- (88) Згідно з пунктом 3 Рішення № 69 воно набирає чинності з 01.06.2023.
- (89) У пункті 1 наказу директора КП «Новобузької міської ради «Добробут» від 25.05.2023 б/н «Про затвердження тарифів на надання послуг КП «Добробут» вказано, що відповідно до Рішення № 69 з 01.06.2023 введено в дію тарифи на послуги.
- (90) Пунктом 3 цього наказу визначено бухгалтерії КП «Новобузької міської ради «Добробут» здійснювати нарахування та оплату за надані послуги згідно з тарифами з 01.06.2023.
- (91) Аналізом наданих Новобузькою міською радою та КП «Новобузької міської ради «Добробут» документів встановлено, що директором КП «Новобузької міської ради «Добробут» затверджено розрахунок-калькуляція тарифу на послугу з копання могили ручним способом (викопування могили ручним способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного напису та одноразове

прибирання території біля могили)» (далі - Розрахунок), що надавався на затвердження до виконавчого комітету Новобузької міської ради з пояснювальною запискою до цього Розрахунку. Розрахунок тарифу складено на загальну суму 4 543, 53 грн. При цьому, до складових тарифу включено, зокрема, податок на додану вартість в розмірі 20% (далі - ПДВ) (в сумі 757 грн). У Розрахунку, як висновок, вказано, що вартість копання однієї могили вручну становить 4 500 грн.

- (92) Разом з тим, включення КП «Новобузької міської ради «Добробут» ПДВ в розмірі 20% до складових вартості послуг з копання могили (викопування могили ручним способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили) суперечить вимогам чинного законодавства України у сфері поховання.
- (93) Ураховуючи, що тариф на послуги з копання могили ручним способом (викопування могили ручним способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного напису та одноразове прибирання території біля могили), які надаються КП «Новобузької міської ради «Добробут», затверджено Рішенням № 69 в розмірі 4 500 грн, то фактично вартість копання однієї могили завищена на 713, 47 грн.
- (94) Відділенням встановлено, що КП «Новобузької міської ради «Добробут» у період червня 2023-березня 2025 років не надавало послуг з копання могили ручним способом (викопування могили ручним способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного напису та одноразове прибирання території біля могили) замовникам послуг - виконавцям волевиявлення померлого або особам, які зобов'язались поховати померлого (мешканця Новобузької міської територіальної громади), крім особи без певного місця проживання, витрати на поховання якої відшкодовуються із місцевого бюджету. Разом з тим, такі послуги КП «Новобузької міської ради «Добробут» може надати у будь-який час при зверненні до нього замовника (виконавця волевиявлення померлого або особи, яка зобов'язалась поховати померлого).
- (95) Водночас, КП «Новобузької міської ради «Добробут» у досліджуваній період надавало послуги з поховання загиблих військовослужбовців, які загинули (померли) внаслідок військової агресії російської федерації проти України, в тому числі й послуги з копання могили ручним способом (викопування могили ручним способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили).
- (96) Відшкодування витрат на поховання військовослужбовців, які загинули (померли) внаслідок військової агресії російської федерації проти України, та пов'язаних з цим ритуальних послуг, зокрема, послуг з копання могили ручним способом (викопування могили ручним способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного напису та одноразове прибирання території біля могили, проводилось відповідно до Комплексної програми соціального захисту населення «Турбота» на 2022-2023 роки, затвердженої рішенням Новобузької міської ради від 21.12.2021 № 362 «Про затвердження Комплексної програми соціального захисту населення «Турбота» на 2022-2023 роки», зі змінами, внесеними рішенням Новобузької міської ради від 08.08.2023 № 644 «Про внесення змін та доповнень до рішення сесії міської ради від 21 грудня 2021 № 362 «Про затвердження Комплексної програми соціального захисту населення «Турбота»» на 2022-2023 роки»; Комплексної програми соціального захисту населення «Турбота» на 2024-2026 роки, затвердженої рішенням Новобузької міської ради від 22.12.2023 № 739 «Про затвердження Комплексної програми соціального захисту населення «Турбота» на 2024-2026 роки», а також Порядку відшкодування витрат на поховання військовослужбовців Збройних Сил України та інших військових формувань України, які загинули (померли) в наслідок військової агресії російської федерації проти України, та пов'язаних з цим ритуальних послуг, який є додатком до зазначених рішень Новобузької міської ради.
- (97) Новобузькою міською радою в листі від 12.02.2025 № 329-02-12 (вх. № 65-01/432 від 17.02.2025) повідомлено, що в досліджуваній період КП «Новобузької міської ради

«Добробут» проводилось поховання загиблих (померлих) Захисників України на кладовищах громади на підставі договорів про відшкодування витрат на поховання та пов'язаних з цим ритуальних послуг, укладених між відділом соціального захисту населення Новобузької міської ради та КП «Новобузької міської ради «Добробут».

- (98) Так, у 2023 році між відділом соціального захисту населення Новобузької міської ради та КП «Новобузької міської ради «Добробут» укладено договір про відшкодування витрат на поховання та пов'язаних з цим ритуальних послуг від 23.08.2023 № 9 (далі – Договір № 9). Згідно з пунктом 1.1. Договору № 9 Замовник (відділ соціального захисту населення Новобузької міської ради) в порядку та на умовах, визначених цим договором, відшкодовує Виконавцю (КП «Новобузької міської ради «Добробут») надання послуг з поховання загиблих (померлих) військовослужбовців Збройних Сил України та інших військових формувань України, які загинули (померли) під час участі у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії російської федерації, участі у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією російської федерації проти України (ДК-021:2015 98370000-7 Поховальні та супутні послуги).
- (99) 01.09.2023 між сторонами укладено додаткову угоду № 1 до Договору № 9, якою внесено зміни до додатку 1 (Специфікація) цього договору, який викладено в новій редакції. Згідно із Специфікацією Виконавець надає такі послуги: надання послуг з поховання (копання могили ручним способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили, транспортні послуги) та надання ритуальних послуг (труна, подушка, похоронне покривало, надгробний хрест, ритуальний вінок і траурна стрічка для нього, рушники (комплект), державний прапор, та інше) на суму 50 000 грн.
- (100) 07.11.2023 між відділом соціального захисту населення Новобузької міської ради та КП «Новобузької міської ради «Добробут» укладено договір про відшкодування витрат на поховання та пов'язаних з цим ритуальних послуг № 18 (далі – Договір № 18). Відповідно до Специфікації, яка є його додатком, Виконавець надає такі послуги: надання послуг з поховання (копання могили ручним способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили, транспортні послуги) та надання ритуальних атрибутів (труна, подушка, похоронне покривало, надгробний хрест, ритуальний вінок і траурна стрічка для нього, рушники (комплект), державний прапор, та інше) на суму 49 000 грн.
- (101) 28.12.2023 між сторонами укладено додаткову угоду № 5 до Договору № 18, якою внесено зміни до підпункту 2.1. пункту 2 договору шляхом викладення його в новій редакції: «Ціна договору складає 5 310,00 грн».
- (102) 24.01.2024 між відділом соціального захисту населення Новобузької міської ради та КП «Новобузької міської ради «Добробут» укладено договір про відшкодування витрат на поховання та пов'язаних з цим ритуальних послуг № 3 (далі – Договір № 3). Відповідно до Специфікації, яка є його додатком, Виконавець надає такі послуги: надання послуг з поховання (копання могили ручним способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили, транспортні послуги) та надання ритуальних атрибутів (труна, подушка, похоронне покривало, надгробний хрест, ритуальний вінок і траурна стрічка для нього, рушники (комплект), державний прапор, та інше) на суму 90 000 грн.
- (103) 27.12.2024 між сторонами укладено додаткову угоду № 1 до Договору № 3, якою внесено зміни до підпункту 2.1. пункту 2 договору шляхом викладення його в новій редакції: «Ціна договору складає 64 500 грн».
- (104) 23.01.2025 між відділом соціального захисту населення Новобузької міської ради та КП «Новобузької міської ради «Добробут» укладено договір № 1 про відшкодування витрат на поховання людини без певного місця проживання на суму 8 650 грн.

- (105) Аналіз актів здачі-приймання надання послуг показав, що вартість послуг з копання могили ручним способом (викопування могили ручним способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного напису та одноразове прибирання території біля могили) склала 4 500 грн.
- (106) Таким чином, КП «Новобузької міської ради «Добробут» застосовує у своїй діяльності тариф на послуги з копання могили ручним способом (викопування могили ручним способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного напису та одноразове прибирання території біля могили), встановлений рішенням виконавчого комітету Новобузької міської ради від 24.05.2023 № 69 «Про затвердження тарифу на ритуальні послуги комунального підприємства Новобузької міської ради «Добробут» у розмірі 4 500 грн, до складу якого включено податок на додану вартість у розмірі 20%, що суперечить вимогам чинного законодавства.

7. Можливі антиконкурентні наслідки

- (107) Частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (108) Дії КП «Новобузької міської ради «Добробут», які полягають у включенні податку на додану вартість у розмірі 20% до розрахунку-калькуляції тарифу на послуги з копання могили ручним способом (викопування могили ручним способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного напису та одноразове прибирання території біля могили), на підставі якого рішенням виконавчого комітету Новобузької міської ради від 24.05.2023 № 69 «Про затвердження тарифу на ритуальні послуги комунального підприємства Новобузької міської ради «Добробут» затверджено тариф на такі послуги, а також у його застосуванні, можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів у вигляді сплати останніми зайвих коштів за вказані послуги.

8. Неможливість вчинення дій за умов існування значної конкуренції

- (109) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (110) Наявність у суб'єкта господарювання монопольного (домінуючого) становища на ринку не є протиправним, однак такий суб'єкт господарювання має усвідомлювати можливість певного обмеження своєї діяльності з точки зору дотримання законодавства про захист економічної конкуренції, визначати свою поведінку на основі пріоритету прав споживачів та у будь-якому разі не створювати умови, які породжують або можуть породжувати порушення їх прав та ущемлення інтересів.
- (111) КП «Новобузької міської ради «Добробут» є єдиним суб'єктом господарювання, який надає послуги з копання могили (викопування могили ручним способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного напису та одноразове прибирання території біля могили) на кладовищах Новобузької міської територіальної громади, обслуговування та благоустрій яких здійснює КП «Новобузької міської ради

«Добробут», а у споживачів відсутня можливість щодо отримання таких послуг у інших суб'єктів господарювання.

- (112) Таким чином, наведені вище дії КП «Новобузької міської ради «Добробут» були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку послуг з копання могили (викопування могили ручним способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили), оскільки, у випадку наявності конкуренції споживачі мали б можливість обирати між кількома суб'єктами господарювання, які могли б надавати ці послуги за прийнятними умовами, і у разі вчинення суб'єктом господарювання неправомірних дій, які ущемляють інтереси споживачів, обрали б іншого надавача послуги.
- (113) За умов наявності конкуренції між учасниками зазначеного ринку відбувалося б змагання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, а суб'єкт господарювання, щоб утримати споживача, уникав би створення умов, що можуть призвести до втрати споживача без достатніх на те підстав.

9. Висновки

- (114) Ураховуючи те, що становище КП «Новобузької міської ради «Добробут» в період з червня 2023 по березень 2025 років на ринку послуг з копання могили (викопування могили ручним способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили) на території Новобузької міської територіальної громади, в межах якої розташовані кладовища, обслуговування та благоустрій яких здійснює КП «Новобузької міської ради «Добробут», мало ознаки монопольного (домінуючого) з часткою 100%, оскільки КП «Новобузької міської ради «Добробут» на цьому ринку не мало жодного конкурента, дії КП «Новобузької міської ради «Добробут», які полягають у включенні податку на додану вартість у розмірі 20% до розрахунку-калькуляції тарифу на послуги з копання могили ручним способом (викопування могили ручним способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного напису та одноразове прибирання території біля могили), на підставі якого рішенням виконавчого комітету Новобузької міської ради від 24.05.2023 № 69 «Про затвердження тарифу на ритуальні послуги комунального підприємства Новобузької міської ради «Добробут» затверджено тариф на такі послуги, а також у його застосуванні, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Ураховуючи наведене, керуючись статтями 7, 12, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 36, 37 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482, пунктом 2 розділу II, пунктом 9 розділу VI, пунктом 1 розділу VII Порядку розгляду Антимонопольним комітетом України та його територіальними відділеннями заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 № 5, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299, (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 № 169-р) (зі змінами), адміністративна колегія Південного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Розпочати розгляд справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції у зв'язку з наявністю в діях комунального підприємства «Новобузької міської ради «Добробут» (ідентифікаційний код юридичної особи «*Інформація з обмеженим доступом*»; місцезнаходження: «*Інформація з обмеженим доступом*»), які полягають у включенні податку на додану вартість у розмірі 20% до розрахунку-калькуляції тарифу на послуги з копання могили ручним способом (викопування могили ручним способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного напису та одноразове прибирання території біля могили), на підставі якого рішенням виконавчого комітету Новобузької міської ради від 24.05.2023 № 69 «Про затвердження тарифу на ритуальні послуги комунального підприємства Новобузької міської ради «Добробут» затверджено тариф на такі послуги, а також у його застосуванні, ознак порушення, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

2. Доручити збирання та аналіз доказів у справі відділу досліджень і розслідувань в Миколаївській області Південного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України.

Голова Колегії

Андрій БОРИСЕНКО